Valiokunnan mietintö TaVM 23/2016 vp─ HE 123/2016 vp

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 123/2016 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- finanssineuvos Risto Koponen, valtiovarainministeriö
- lakimies Sanna Atrila, Finanssivalvonta
- hallintojohtaja Jouko Salonen, Maahanmuuttovirasto
- lakimies Paula Hannula, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- lakimies Essi Ruokanen, Finanssialan Keskusliitto ry
- lakimies Timo Niemi, Kuluttajaliitto — Konsumentförbundet ry
- johtaja Teuvo Heikkonen, Näkövammaisten liitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi luottolaitostoiminnasta annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia, maksulaitoslakia ja maksupalvelulakia. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön maksutileihin liittyvien maksujen vertailukelpoisuudesta, maksutilien siirtämisestä ja mahdollisuudesta käyttää perusmaksutiliä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi.

Esityksessä ehdotetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamista peruspankkipalveluiden ja maksutilien avoimuuden ja vertailukelpoisuuden edistämiseksi. Laissa säädettäisiin nykyistä kattavammin asiakkaan oikeudesta peruspankkipalveluihin, perusmaksutilin ominaisuuksista ja siitä perittävistä maksuista sekä perusmaksutiliä koskevasta sopimuksesta ja sen irtisanomisesta. Luottolaitosten olisi raportoitava Finanssivalvonnalle tietoja perusmaksutileistä.

Finanssivalvonta toimisi direktiivin mukaisena toimivaltaisena viranomaisena ja yhteysviranomaisena. Finanssivalvonnasta annetun lain säännöstä rikemaksusta muutettaisiin vastaamaan direktiivin vaatimuksia.

Valmis
5.2

Maksulaitoslakia täydennettäisiin tilinsiirtopalvelua koskevilla säännöksillä. Maksupalvelulain säännöksiä palveluntarjoajan tiedonantovelvollisuudesta laajennettaisiin koskemaan maksuja koskevaa tietoasiakirjaa, sanastoa ja maksuerittelyä. Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin lisättäisiin uusi luku tilinsiirtopalvelusta. Luottolaitostoiminnasta ja Finanssivalvonnasta annettuja lakeja laajennettaisiin koskemaan myös vertailusivustoa. Valvontaviranomaiset voisivat kieltäytyä valvontayhteistyöstä toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen kanssa vain laissa säädetyllä perusteella. Eräissä tapauksissa valvontaviranomaisten erimielisyys voitaisiin saattaa Euroopan pankkiviranomaisen ratkaistavaksi.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Talousvaliokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muutettuna.

Hallituksen esityksen mukaisen sääntelykokonaisuuden tavoitteena on panna kansallisesti täytäntöön maksutileihin liittyvien maksujen vertailukelpoisuudesta, maksutilien siirtämisestä ja mahdollisuudesta käyttää perusmaksutiliä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2014/92/EU). Esityksen keskeisen sisällön muodostaa palvelumaksujen läpinäkyvyyden ja vertailukelpoisuuden lisääntymistä, tilinsiirtoa maksupalveluntarjoajalta toiselle sekä perusmaksutilejä koskeva sääntely. Talousvaliokunta pitää esityksen mukaisia lakiehdotuksia pääosin perusteltuina, mutta ehdottaa eräin kohdin kansallista harkintavaltaa käytettävän hallituksen esityksestä poikkeavalla, yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin selvitetyllä tavalla.

Perusmaksutili ja siihen liittyvät palvelut. Maksutili, välineet sen käyttöön ja vahva sähköinen tunnistaminen ovat palveluita, joita ilman yhteiskunnassa on vaikea toimia, minkä vuoksi kansalaisille on luotava vahva oikeus näiden palveluiden saamiselle. Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on nostettu esiin huoli palveluntarjoajien kieltäytymiskynnyksestä. Perusmaksutilin käyttöön liittyvän väärinkäytöksen uhkaa, hyvin laajasti ymmärrettynä, on käytetty perusteena kieltäytymiselle tarjoamasta perusmaksutilejä ja niihin liittyviä palveluita.

Talousvaliokunta pitää mahdollisena, että jos väärinkäytön uhkaa käytetään perusteena kieltäytyä tarjoamasta vahvan tunnistautumisen palveluja, voi tämä käytäntö yksittäistapauksissa johtaa kohtuuttomuuteen. Erityisesti toimintarajoitteisten henkilöiden tilanne voi muuttua vaikeaksi, jos väärinkäytön uhan määritelmä tässä yhteydessä ymmärretään kovin laajana.

Direktiivissä ainoana hyväksyttävänä palveluntarjoajan kieltäytymisperusteena on rahanpesulainsäädäntö muiden mahdollisten kieltäytymisperusteiden ollessa kansallisia. Talousvaliokunta korostaa kieltäytymisen perusteiden objektiivisuuden tärkeyttä kiinnittäen huomiota myös perusmaksupalveluiden tarjoamisesta kieltäytymisen ja olemassa olevan sopimussuhteen irtisanomisen kriteeristöjen tasapainoisuuteen. Mikäli palvelun tarjoamisesta kieltäytymisen kriteeristö olisi väljempi kuin sopimussuhteen irtisanomisen tai purkamisen kriteeristö, voisi tämä mahdollistaa tilanteen, jossa purku- tai irtisanomisperusteiden täyttyessäkin palveluntarjoajalla ei olisi mahdollisuutta kieltäytyä uuden sopimuksen tekemisestä. Lainsäädännön johdonmukaisuuden vähimmäisedellytyksenä voitaneen pitää, että purkukynnys on yhdenmukainen kieltäytymisperusteiden kanssa.

Talousvaliokunta kiinnittää huomiota ehdotetun lainkohdan sanamuotoon, jonka mukaan virheellisten tietojen antaminen oikeuttaa palveluntarjoajan hylkäämään hakemuksen, jos oikeiden tietojen mukaan arvioituna palveluntarjoajalla olisi ollut oikeus hylätä se. Säännöksen sanamuotoa tulee tulkita siten, että tietojen antaminen sisältää myös tietojen muuttumisen ja näistä muutoksista informoimisen. Puutteelliseksi informoinniksi katsottaisiin myös palveluntarjoajan yhteydenottopyyntöjen huomioimatta jättäminen.

Talousvaliokunta esittää irtisanomis- ja purkuperusteita koskevaa, hallituksen esityksessä ehdotettua lainkohtaa muutettavan yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin selvitetyllä tavalla.

Turvapaikanhakijoiden maksuliikennetarpeet. Perusmaksutilidirektiivi antaa oikeuden perusmaksutilin avaamiseen, mutta edellyttää rahanpesusääntelyn vuoksi luotettavaa tunnistamista myös turvapaikanhakijoiden osalta. Myönteisen turvapaikkapäätöksen myötä turvapaikanhakija saa henkilökortin, jota voi käyttää tunnistautumisessa, ja täten oikeuden saada perusmaksutili palveluineen. Tunnistamisprosessin eriyttäminen muusta turvapaikanhakuprosessista sekä erillisen tunnistusasiakirjan luominen olisivat talousvaliokunnan arvion mukaan tarpeetonta hallinnon lisäämistä ottaen huomioon myös, että maahanmuuttoviranomaisten käyttöön ottamat prepaid-korttiin perustuvat palvelut vastaavat pääosaan turvapaikanhakijoiden maksuliikennetarpeista.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

15 luku. Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

6 §. Asiakkaan oikeus peruspankkipalveluihin. Talousvaliokunta pitää pykälän 3 ja 4 momentissa esitettyä käsitettä "neuvoja" tähän yhteyteen heikosti sopivana. Palveluntarjoajan velvoitetta kuvaa paremmin käsite "riittävä selvitys". Talousvaliokunta esittää vastaavan muutoksen tekemistä 3 ja 4 momenttiin.

6 b §. Perusmaksutiliä koskeva puitesopimus sekä puitesopimuksen irtisanominen ja purkaminen. Pykälässä asetetaan erityisiä edellytyksiä perusmaksutiliä koskevan puitesopimuksen irtisanomiselle ja purkamiselle. Lainkohtaa on täsmennettävä siten, että siitä käy selkeästi ilmi, milloin perusmaksutiliä koskevan puitesopimuksen päättämisessä on kysymys sopimuksen irtisanomisesta ja milloin purkamisesta. Muutettuna pykälän 2 ja 3 momentti koskevat puitesopimuksen irtisanomista ja 4 momentti puitesopimuksen purkamista. Pykälän 5 momentti koskee molempia.

Tällaisen sopimuksen irtisanominen tai purkaminen edellyttää siten paitsi maksupalvelulain mukaisten yleisten irtisanomisen tai purkamisen edellytysten olemassaoloa myös nyt käsillä olevassa pykälässä säädettyjen erityisten edellytysten täyttymistä. Pykälässä on lisäksi irtisanomisessa ja purkamisessa noudatettavaa menettelyä koskevia erityisiä säännöksiä, joita on noudatettava maksupalvelulain yleisten menettelysäännösten lisäksi.

Talousvaliokunta korostaa olevan tärkeää, että jos jätetään antamatta sellaisia tietoja, jotka olisivat olleet edellytyksenä uuden perusmaksutilihakemuksen hyväksymiselle, tämä tietojen antamatta jättäminen muodostaa puitesopimuksen purkuperusteen. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849 rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta edellyttää asiakkaan tuntemista myös asiakassuhteen aikana. Mikäli talletuspankki ei saa riittäviä tietoja asiakkaasta johtuvasta syystä, on perusteltua, että lainsäädännöllä mahdollistetaan asiakassuhteen purkaminen.

Sopimuksen purkaminen tulee yleisten periaatteiden mukaisesti voimaan välittömästi. Koska irtisanominen on asiakkaan kannalta lievempi sopimuksen päättämisen tapa, voi sopimuksen irtisanoa myös silloin, kun käsillä olisi oikeus sopimuksen purkamiseen.

6 d §. Vertailusivusto. Hallituksen esityksessä ehdotetaan Finanssivalvonnan tehtäväksi huolehtia, että Suomeen perustetaan maksupalveluiden palvelumaksuja vertaileva sivusto. Perusmaksutilidirektiivi edellyttää, että jokaisessa jäsenvaltiossa on oltava vähintään yksi tällainen vertailusivusto. Perusmaksutilidirektiivin lähtökohtana on, että sivustoa voi ylläpitää yksityinen tai julkinen toimija, mutta jäsenvaltio voi myös osoittaa tehtävän viranomaiselle. Hallituksen esityksen mukaan, mikäli Suomeen ei synny muun tahon ylläpitämää sivustoa, Finanssivalvonnan olisi huolehdittava sellaisen rakentamisesta ja ylläpidosta. Sivuston käytön tulee olla kuluttajalle maksutonta.

Talousvaliokunta katsoo hallituksen esityksessä kuvatun, Finanssivalvonnalle määrättävän viimesijaisen vastuun mallin sisältävän useita piirteitä, jotka voivat tehdä järjestelystä epäoptimaalisen niin Finanssivalvonnan, palveluntarjoajien kuin kuluttajienkin kannalta. Talousvaliokunta pitää ongelmallisena viimesijaista vastuuta, joka sisällöllisesti kuitenkin merkitsee tosiasiallista velvoitetta rakentaa ja ylläpitää vertailusivusto siltä varalta, että yksityisten tahojen ylläpitämiä vertailusivustoja ei syntyisi tai sivustot olisivat asetettuja kriteereitä sillä tavoin täyttämättömiä, että Finanssivalvonnan viimesijaiseksi tarkoitettu vastuu joka tapauksessa realisoituu. Finanssivalvonnan yhtenä tehtävänä on jo nykyisellääkin seurata ja arvioida peruspankkipalvelujen saatavuutta ja niiden hinnoittelua (Laki Finanssivalvonnasta 878/2008 myöhempine muutoksineen, 3 §), jolla perusteella talousvaliokunta katsoo sen olevan sovelias viranomainen tätä tehtävää hoitamaan.

Edellä esitettyjen näkökohtien valossa talousvaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena osoittaa vertailusivuston järjestämisvastuu Finanssivalvonnalle. Säännös ei merkitse direktiivin tarkoittaman vertailusivuston ylläpitotehtävän antamista Finanssivalvonnalle yksinoikeutena, vaan kenellä hyvänsä olisi yhtäläinen oikeus vastaavien vertailusivustojen perustamiseen.

Hallituksen esityksen mukaisesti sivuston rakentajalla ja ylläpitäjällä olisi oikeus saada perittyä toimialalta tästä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset. Talousvaliokunta suhtautuu varauksellisesti arvioon, jonka mukaan kohtuullisten kustannusten korvaus olisi riittävä tai tehokas kannustin kehittää uusia tai olemassa olevia sivustoja parempia vertailusivustoja. Talousvaliokunta katsoo, että oikeus kustannusten korvaamiseen ei olisi myöskään tae rinnakkaisten sivustojen paremmuudesta tai että korvausmekanismi erityisesti kannustaisi sivustojen jatkuvaan kehittämis-

työhön. Ehdotettu sääntely ei toisaalta näyttäisi tarjoavan mahdollisuutta estää kustannusten korvausmekanismin väärinkäyttöä. Kaiken kaikkiaan lailla säädetty velvoite korvata tällaisesta työstä aiheutuneita kustannuksia ennalta määräämättömälle ja rajoittamattomalle joukolle merkitsisi yhden toimialan (perusmaksutilien palveluntarjoajat) velvoittamista myötävaikuttamaan toisen toimialan (sivustojen ylläpitäjät) kannattavuuteen. Valiokunta ei katso ehdotetun säännöksen edistävän optimaalisella tavalla tavoitetta luoda elinkeinoelämälle ennakoitavissa oleva, tasapuolinen ja johdonmukainen toimintaympäristö.

Talousvaliokunta esittää yllä kerrotun johdosta hallituksen esityksen sisältämiä lakiehdotuksia muutettaviksi siten, että maksupalveluiden palveluntarjoajille säädettäisiin velvoite korvata Finanssivalvonnalle vertailusivuston perustamis- ja ylläpitokustannuksia. Rinnakkaisia vertailusivustoja voisi perustaa kuka hyvänsä, mutta Finanssivalvonta olisi ainoa taho, jolle palveluntarjoajat joutuisivat korvaamaan sivuston perustamisesta ja ylläpidosta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Talousvaliokunnalla ei ole huomautettavaa hallituksen esityksessä ehdotettuun sääntelyyn, jonka mukaan palveluntarjoajilla olisi velvoite toimittaa hintatiedot niiden pyytäjille maksutta.

15 a luku. Tilinsiirtopalvelut

7 §. Vaihtoehtoinen riidanratkaisumenettely. Lainkohdan kirjoitusvirhe korjataan. Hallituksen esityksessä käytetty termi "vapaaehtoisen" tulee olla "vaihtoehtoisen".

18 luku. Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

6 §. Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat. Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että tilinsiirtopalveluita koskevat säännökset olisi perusteltua ulottaa koskemaan myös ulkomaisten luottolaitosten ja maksulaitosten Suomessa toimivia sivuliikkeitä ja mahdollisia vapaan tarjonnan toimijoita. Samoin on tarpeen ulottaa vaihtoehtoista riidanratkaisua koskeva sääntely Suomessa toimiviin ulkomaisiin maksulaitoksiin. Yhdenmukaisen ja tasapuolisen sääntelyn katsotaan edistävän tasapuolisia kilpailunedellytyksiä. Soveltamisalan laajentaminen näihin edellyttää, että ulkomaisten luottolaitosten erityissäännöksiä koskevaan lukuun lisätään viittaus tämän lain 15 a lukuun.

Teknisenä muutoksena talousvaliokunta esittää pykälän 1 momenttia muutettavaksi yhdenmukaiseksi aikaisemmin valiokunnan käsittelyssä samaan lainkohtaan tehdyn muutoksen (TaVM 17/2016 vp — HE 77/2016 vp) kanssa.

2. Laki Finanssivalvonnasta

3 §. Tehtävät. Lainkohdan 5 b kohtaan tehtäisiin muutokset yhdensuuntaisesti edellä kuvatun Finanssivalvonnalle osoitettavan vertailusivuston järjestämisvastuun kanssa. Lainkohdasta tulee käydä selkeästi ilmi, että Finanssivalvonnalle osoitetaan velvoite vertailusivuston perustamiselle ja ylläpidolle. Säännös ei ota kantaa siihen, minkälaisin teknisin tai organisatorisin järjestelyin Finanssivalvonnan on velvoite täytettävä. Säännös mahdollistaa vertailusivuston perustamisen ja

ylläpidon myös ulkoistetusti esimerkiksi sopimusteitse vastuun ollessa kuitenkin Finanssivalvonnalla.

38 §. Rikemaksu. Ehdotetun sääntelyn tarkoituksena on perustaa asiakkaille vahva oikeus saada peruspankkipalveluja. Tämän oikeuden toteutuminen on tarpeen turvata riittävän tehokkaalla seuraamusjärjestelmällä. Voimassa olevan sääntelyn mukaan asiakkaalla on mahdollisuus saattaa asiansa vaihtoehtoisen riidanratkaisuelimen tai yleisen tuomioistuimen tutkittavaksi. Vaihtoehtoinen riidanratkaisuelin antaa kuitenkin ainoastaan suosituksia. Tästä seuraa, että jos palveluntarjoaja ei seuraa suositusta, asiakkaan on saatettava asia yleisen tuomioistuimen tutkittavaksi. Talousvaliokunta arvioi, että tuomioistuinkäsittelyyn liittyvä taloudellinen riski ja prosessin odotettavissa oleva kesto vaikuttavat merkittävästi asiakkaiden mahdollisuuksiin käyttää tätä oikeussuojakeinoa. Tästä näkökulmasta hallituksen esityksen mukainen Finanssivalvonnalle ehdotettu toimivallan muutos on perusteltu.

Talousvaliokunta katsoo kuitenkin, että tilinsiirtoon liittyvän vahingonkorvausvastuun olemassaolon ja mahdollisen korvauksen määrän määrittäminen voi olla varsin haasteellista ja asianosaisten oikeusturvan katsotaan edellyttävän oikeudenkäyntiprosessia. Hallituksen esityksessä ehdotetulla rikemaksun määräämisoikeudella olisi siten rajoitettu ennaltaehkäisevä vaikutus, kun huomioidaan erityisesti Finanssivalvonnan valtuudet antaa varoitus myös korvausvelvollisuuden rikkomisesta. Näin perustellen talousvaliokunta katsoo olevan perusteltua poistaa tilinsiirron korvausvelvollisuuden rikkominen rikemaksun piiristä poistamalla pykälän 7 kohdasta viittaus luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 a luvun 2 §:ssä tarkoitettuun korvausvelvollisuuteen.

Pykälää tulee muuttaa myös 8 kohdan osalta yhdensuuntaisesti edellä kuvattujen, 1. lakiehdotuksen 6 b §:ään tehtävien muutosten kanssa.

Siirtymäsäännös. Talousvaliokunta katsoo, että lain siirtymäsäännöstä tulee täsmentää lisäämällä 38 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohtien sovellettavuuteen teon tai laiminlyönnin ajallinen rajaus.

3. Laki maksulaitoslain muuttamisesta

2 §. Soveltamisalaan kuulumattomat palvelut. Pykälän 1 momentin viittaus tulee korjata. Hallituksen esityksen mukainen viittaus lain 9 §:n 3 momenttiin tulee muuttaa viittaukseksi lain 9 §:n 2 momenttiin.

9 a §. Tilinsiirtopalvelu. Talousvaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena täsmentää, että tilinsiirtopalvelua on tarjottava nimenomaan kuluttajille. Lainkohtaan tulee lisätä sana "kuluttajille."

4. Laki maksupalvelulain muuttamisesta

3 luku. Puitesopimuksen muuttaminen ja päättäminen

35 §. Palveluntarjoajan oikeus irtisanoa puitesopimus. Lainkohtaan tehtäisiin muutokset yhdensuuntaisesti edellä kuvattujen 1. lakiehdotuksen 6 b §:ään tehtävien muutosten kanssa lisäämällä uusi 3 momentti.

37 §. Puitesopimuksen purkaminen. Lainkohtaan tehtäisiin muutokset yhdensuuntaisesti edellä kuvattujen 1. lakiehdotuksen 6 b §:ään tehtävien muutosten kanssa muuttamalla 2 momenttia ja lisäämällä uusi 4 momentti.

9 luku. Valvonta

83 §. Valvontaviranomaiset. Pykälän otsikkoa tulee täydentää kuvaamaan paremmin lainkohdan sisältöä lisäämällä otsikkoon sanat "tietojen antaminen".

5. Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta (Uusi lakiehdotus)

3 luku. Muut säännökset

12 §. Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat. Yhdenmukaisesti 1. lakiehdotuksen 18 luvun 6 §:n 1 momenttiin tehdyn muutoksen kanssa talousvaliokunta ehdottaa tässä yhteydessä ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamista siten, että sama sääntely ulotetaan kaikkiin Suomessa toimiviin toimijoihin riippumatta siitä, ovatko ne suomalaisia vai ulkomaisia.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 123/2016 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen. ***(Valiokunnan muutosehdotukset)***

Eduskunta hyväksyy uuden, 5. lakiehdotuksen. ***(Valiokunnan uusi lakiehdotus)***

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitoslain (610/2014) 15 luvun 6 § ja 18 luvun 6 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 18 luvun 6 §:n 1 momentti laissa 854/2016, sekä
lisätään 15 lukuun uusi 6 a—6 d ja 19 a § sekä lakiin uusi 15 a luku seuraavasti:

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

6 §

Asiakkaan oikeus peruspankkipalveluihin

Talletuspankin on maksutiliä, maksupalveluita ja sähköisen tunnistamisen palveluita tarjotessaan tarjottava niitä yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi ETA-valtiossa laillisesti asuville. Maksupalveluita tarjoavan talletuspankin on tarjottava euromääräistä perusmaksutiliä, siihen liittyviä maksupalveluita ja sähköisen tunnistamisen palveluita ETA-valtiossa laillisesti asuville luonnollisille henkilöille noudattaen tätä pykälää ja 6 a ja 6 b §:ää. Perusmaksutiliä, siihen liittyviä maksupalveluita ja sähköisen tunnistamisen palveluita tarjotessaan talletuspankin tulee kohdella kaikkia asiakkaita yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi. Asiakkaalla tarkoitetaan tässä pykälässä ja 6 a ja 6 b §:ssä luonnollista henkilöä, joka toimii pääasiallisesti sellaisessa tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa.

Talletuspankin on hyväksyttävä tai hylättävä asiakkaan perusmaksutilihakemus ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kymmenen pankkipäivän kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hakemuksen. Talletuspankki saa kieltäytyä perusmaksutilin avaamisesta ja perusmaksutiliin liittyvien maksupalveluiden tarjoamisesta vain rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetusta laista (503/2008) tai eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämisestä annetusta laista (659/1967) johtuvasta syystä.

Kieltäytymisen täsmällinen peruste on ilmoitettava asiakkaalle viivytyksettä, kirjallisesti ja maksutta. Ilmoitusta ei kuitenkaan tule antaa, jos se olisi kansallisen turvallisuuden, yleisen järjestyksen tai rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain tavoitteiden vastaista. Talletuspankin on annettava asiakkaalle riittävä selvitys menettelystä, jolla tämä voi valittaa hylkäämispäätöksestä ja kuluttajan oikeudesta ottaa yhteyttä toimivaltaiseen viranomaiseen ja ~~nimettyyn~~ vaihtoehtoiseen riitojenratkaisuelimeen sekä annettava asianmukaiset yhteystiedot.

Talletuspankin on asetettava asiakkaan saataville maksutta helposti käytettävissä olevia tietoja ja annettava riittävä selvitys perusmaksutileistä ja niihin liittyvistä maksupalveluista, sähköisen tunnistamisen palveluista, veloitettavista maksuista sekä käyttöehdoista.

Talletuspankkien on tiedotettava riittävästi yleisöä perusmaksutilien saatavuudesta, perusmaksutilien ja niihin liittyvien maksupalveluiden ominaisuuksista ja ehdoista, sähköisen tunnistamisen palveluista sekä menetelmistä, jotka mahdollistavat vaihtoehtoisten riidanratkaisumenettelyjen käytön.

6 a §

Perusmaksutilin ominaisuudet ja siitä perittävät maksut

Talletuspankin tarjoaman perusmaksutilin tulee sisältää seuraavat palvelut:
1) perusmaksutilin avaaminen, käyttäminen ja sulkeminen;
2) varojen tallettaminen;
3) käteisen nostaminen ETA-valtion alueella;
4) maksutapahtumien toteuttaminen suoraveloituksina, maksukortilla, tilisiirroilla, pankkipäätteillä, luottolaitoksen toimipisteissä ja luottolaitoksen verkkopalveluissa.

Talletuspankin on tarjottava 1 momentissa tarkoitettuja palveluita yhtä laajasti kuin ne jo tarjoavat niitä asiakkailleen, joilla on jokin muu maksutili kuin perusmaksutili. Talletuspankki ei saa rajoittaa 1 momentissa tarkoitettujen palveluiden tai sähköisen tunnistamisen palveluiden tapahtumamääriä. Talletuspankkien on tarjottava vahva sähköinen tunnistuspalvelu perusmaksutiliasiakkaalleen, jos se tarjoaa sitä muille asiakkaille.

Asiakkailta veloitettavien maksujen tulee olla kohtuullisia ja vastattava niistä talletuspankille aiheutuvia todellisia kustannuksia. Maksujen kohtuullisuutta arvioitaessa tulee huomioida ainakin kansallinen tulotaso ja maksutilipalveluista keskimäärin veloitettavat maksut.

6 b §

Perusmaksutiliä koskeva puitesopimus sekä puitesopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Perusmaksutiliä koskevaan puitesopimukseen sovelletaan maksupalvelulakia (290/2010), jollei tästä pykälästä muuta johdu.

Talletuspankki saa irtisanoa perusmaksutiliä koskevan puitesopimuksen vain, jos:
1) asiakkaan maksutilillä ei ole ollut tapahtumia 24 peräkkäisen kuukauden aikana;
2) asiakas ei enää asu laillisesti ETA-valtiossa.

Irtisanomisen perusteesta on ilmoitettava asiakkaalle kirjallisesti ja maksutta vähintään kaksi kuukautta ennen irtisanomisen voimaantuloa, jollei perusteen ilmoittaminen olisi kansallisen turvallisuuden tai yleisen järjestyksen vastaista.

Talletuspankki saa purkaa perusmaksutiliä koskevan puitesopimuksen vain, jos:
1) asiakas on tahallisesti käyttänyt maksutiliä laittomaan tarkoitukseen; tai
2) asiakas on antanut virheellisiä tietoja tai jättänyt antamatta tietoja ja oikein annetut tiedot olisivat johtaneet perusmaksutilihakemuksen hylkäämiseen.

~~Jos talletuspankki irtisanoo perusmaksutilin 2 momentin 2 tai 4 kohdan perusteella, irtisanomisesta on ilmoitettava. Jos talletuspankki irtisanoo perusmaksutilin 2 momentin 1 tai 3 kohdan perusteella, irtisanominen on voimassa välittömästi.~~ Talletuspankin on neuvottava irtisanomista ja purkamista koskevassa ilmoituksessaan asiakasta menettelystä, jolla tämä voi valittaa irtisanomisesta tai purkamisesta, ja asiakkaan oikeudesta ottaa yhteyttä toimivaltaiseen viranomaiseen ja ~~nimettyyn~~ vaihtoehtoiseen riidanratkaisuelimeen sekä annettava asianmukaiset yhteystiedot.

6 c §

Perusmaksutiliraportointi

Talletuspankin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, tarjoaako se 6 ja 6 a §:ssä tarkoitettuja perusmaksutilejä sekä avattujen perusmaksutilien ja evättyjen perusmaksutilihakemusten lukumäärä.

6 d §

Vertailusivusto

Finanssivalvonnan velvollisuudesta pitää yllä palveluntarjoajien maksupalveluistaan veloittamia hintoja vertailevaa sivustoa säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun vertailusivustossa on oltava ainakin:

1) vertailutiedot edustavimmista maksutileihin liittyvistä palveluista;

2) tieto, kuuluvatko maksutilillä olevat varat rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa (1195/2014) tarkoitetun talletussuojan piiriin.

Vertailusivuston on oltava riippumaton ja tarjottava täsmällisiä, ajantasaisia ja riittävän kattavia tietoja maksupalveluista ja niiden hinnoittelusta. Finanssivalvonta ylläpitää verkkosivuillaan luetteloa tämän pykälän mukaisista vertailusivustoista.

Finanssivalvonta voi vertailusivuston ylläpitäjänä veloittaa palveluntarjoajalta kohtuulliset kustannukset sivuston perustamisesta ja ylläpidosta. Sivuston käytön on oltava kuluttajille maksuton.

19 a §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 6 §:ssä ja 6 a §:ssä tarkoitetusta perusmaksutilistä, sen ominaisuuksista ja tarjottavista palveluista, 6 c §:ssä tarkoitusta perusmaksutiliraportoinnista sekä 6 d §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista vertailusivuston tiedoista ja ominaisuuksista.

IV OSA

ASIAKKAANSUOJA JA MENETTELYTAVAT ASIAKASLIIKETOIMINNASSA

15 a luku

Tilinsiirtopalvelut

1 §

Velvollisuus tarjota tilinsiirtopalvelua

Luottolaitoksen on tarjottava tilinsiirtopalvelua kuluttajille.

2 §

Tilinsiirtopalvelusta annettavat tiedot, veloitettavat maksut ja vahingonkorvausvelvollisuus

Luottolaitoksen on asetettava kuluttajien saataville vähintään tiedot:
1) tilinsiirron toteutukseen osallistuvien tehtävistä;
2) toteutusaikatauluista;
3) veloituksista;
4) kuluttajalta pyydettävistä tiedoista;
5) riitojenratkaisumenettelystä.

Luottolaitoksen on asetettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot saataville maksutta paperilla tai muulla pysyvällä välineellä kaikissa kuluttajille avoimissa luottolaitoksen tiloissa ja sen verkkosivuilla.

Kuluttajien tulee saada maksutta siirtävältä ja vastaanottavalta luottolaitokselta tiedot voimassa olevista pysyväistoimeksiannoista, suoraveloituksista, suoramaksuvaltuutuksista ja sähköisistä laskuista. Siirtävä luottolaitos ei saa veloittaa vastaanottavaa luottolaitosta tai kuluttajaa 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista tiedoista eikä tilin sulkemisesta. Muiden tilinsiirtoon liittyvien palveluiden veloitusten tulee olla kohtuullisia ja vastattava luottolaitoksen kustannuksia.

Luottolaitoksen tulee viivytyksettä korvata kuluttajalle aiheutuvat taloudelliset vahingot, jotka johtuvat suoraan siitä, että luottolaitos laiminlyö tämän luvun mukaiset tilinsiirtopalveluun liittyvät velvollisuutensa. Korvausvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos luottolaitos voi vedota epätavallisiin ja ennalta arvaamattomiin seikkoihin, joihin se ei olisi voinut vaikuttaa ja joiden seurauksia se ei kaikkea huolellisuutta noudattamalla olisi voinut välttää.

3 §

Vastaanottavan luottolaitoksen velvollisuudet

Vastaanottavan luottolaitoksen on kahden pankkipäivän kuluessa kuluttajan valtuutuksen saatuaan pyydettävä, että siirtävä luottolaitos:

1) toimittaa vastaanottavalle luottolaitokselle ja pyydettäessä kuluttajalle luettelon voimassa olevista pysyväistoimeksiannoista, suoraveloitusvaltuutuksista, suoramaksuvaltuutuksista ja säh-

köisistä laskuista, sekä viimeisen 13 kuukauden ajalta tiedot saapuneista toistuvista tilisiirroista, sähköisistä laskuista ja tililtä tehdyistä suoraveloituksista ja suoramaksuista;

2) lopettaa suoraveloitusten, saapuvien tilisiirtojen ja sähköisten laskujen hyväksymisen;

3) peruuttaa pysyväistoimeksiannot ja suoramaksuvaltuutukset;

4) siirtää tilinsaldon vastaanottavan luottolaitoksen ylläpitämälle tilille;

5) sulkee tilin ja siihen liittyvät maksuvälineet siirtävällä luottolaitoksella.

Vastanottavan luottolaitoksen on ilmoitettava siirtävälle luottolaitokselle riittävät tiedot vastaanottavan luottolaitoksen ylläpitämästä kuluttajan tilistä ja sähköisten laskujen osoitteesta sähköisten laskujen ja 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tilinsaldon siirron toteuttamiseksi.

Vastaanottavan luottolaitoksen on viiden pankkipäivän kuluessa saatuaan 1 momentissa tarkoitetut tiedot:

1) tehtävä tarpeelliset toimet pysyväistoimeksiantojen, suoraveloitusten ja suoramaksujen toteuttamiseksi ja sähköisten laskujen vastaanottamiseksi sekä toteutettava ja vastaanotettava ne valtuutuksen mukaisesti;

2) tiedotettava kuluttajalle tämän euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 260/2012 5 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitetuista oikeuksista;

3) ilmoitettava toistuvien tilisiirtojen tekijöille ja suoraveloittajille tiedot vastaanottavan luottolaitoksen ylläpitämästä maksutilistä ja sähköisiä laskuja käyttäville laskuttajille sähköisten laskujen osoitteesta sekä toimitettava näille kopio valtuutuksesta;

4) ilmoitettava suoraveloittajille ja sähköisiä laskuja käyttäville laskuttajille päivä, josta alkaen suoraveloitukset tehdään vastaanottavan luottolaitoksen ylläpitämältä tililtä ja sähköiset laskut vastaanotetaan vastaanottavan luottolaitoksen ylläpitämään sähköisten laskujen osoitteeseen.

Kuluttajan antamamassa valtuutuksessa asetetun määräpäivän, jolloin aloitetaan 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen pysyväistoimeksiantojen, suoraveloitusten, suoramaksujen ja sähköisten laskujen toteuttaminen, on oltava vähintään kuusi pankkipäivää siitä, kun vastaanottava luottolaitos saa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Jos kuluttaja toimittaa itse 3 momentin 3 ja 4 kohdassa määritellyt tiedot maksajille, suoraveloittajille ja sähköisiä laskuja käyttäville laskuttajille, vastaanottavan luottolaitoksen tulee toimittaa kuluttajalle 3 momentissa säädetyssä ajassa vakiokirje, jossa ilmoitetaan yksityiskohtaiset tiedot maksutilistä, sähköisten laskujen osoitteesta ja valtuutuksessa määrätty alkamispäivä.

4 §

Siirtävän luottolaitoksen velvollisuudet

Siirtävän luottolaitoksen on toimitettava 3 §:ssä tarkoitetut tiedot viiden pankkipäivän kuluessa ja suoritettava toimenpiteet kuluttajan antamassa valtuutuksessa määriteltynä päivänä.

Tiliin liitettyjen maksuvälineiden käyttöä ei saa estää ennen kuluttajan antamassa valtuutuksessa määriteltyä päivää. Jos maksutilin sulkeminen ei ole mahdollista kuluttajan maksamattomien sitoumusten vuoksi, tästä on ilmoitettava kuluttajalle ilman aiheetonta viivytystä.

5 §

Rajat ylittävä tilinsiirto

Siirtävän luottolaitoksen on saatuaan kuluttajalta pyynnön:
1) annettava maksutta kuluttajalle 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa määritellyt tiedot;
2) siirrettävä positiivinen saldo vastaanottavan palveluntarjoajan ylläpitämälle tilille;
3) suljettava maksutili.

Kuluttajan asettama määräpäivä 1 momentissa tarkoitetuille toimenpiteille on oltava vähintään kuusi pankkipäivää siitä, kun siirtävä luottolaitos saa pyynnön. Jos maksutilin sulkeminen ei ole mahdollista kuluttajan maksamattomien sitoumusten vuoksi, tästä on ilmoitettava kuluttajalle ilman aiheetonta viivytystä.

6 §

Tilinsiirtoraportointi

Luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle tässä luvussa tarkoitetussa tilinsiirtopalvelussa siirrettyjen tilien ja evättyjen siirtohakemusten lukumäärä.

7 §

Vaihtoehtoinen riidanratkaisumenettely

Luottolaitoksen on varmistettava, että kuluttajan ja luottolaitoksen väliset palveluista perittävien maksujen avoimuutta ja vertailtavuutta, perusmaksutiliä tai siihen liittyviä palveluita, sähköisen tunnistamisen palveluita tai tilinsiirtoa koskevat yksittäiset erimielisyydet voidaan saattaa ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Toimielimen sääntöjen tulee turvata erimielisyyksien puolueeton, avoin, tehokas ja oikeudenmukainen käsittely.

Talletuspankin on neuvottava kuluttajaa menettelyistä saattaa talletuspankin päätös perusmaksutilihakemuksen hylkäämisestä tai perusmaksutilin irtisanomisesta tai purkamisesta vaihtoehtoisen riidanratkaisuelimen käsiteltäväksi.

8 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 6 §:ssä tarkoitetusta tilinsiirtoraportoinnista.

18 luku (Uusi)

Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

6 §

Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat

Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeeseen sekä ulkomaiseen luottolaitokseen, joka palvelujen vapaan tarjonnan nojalla tarjoaa Suomessa 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja palveluja, sovelletaan, jollei laista muuta johdu, 1 luvun 9 §:ää, 15 luvun 1—3, 5—12 ja 12 a §:ää sekä 15 a luvun 1—7 §:ää. Edellä tarkoitettuun luottolaitokseen, joka tarjoaa palveluja palvelujen vapaan tarjonnan nojalla, ei sovelleta kuitenkaan asuntoluottodirektiivin III liitteen 1 kohdan a, d ja g—i alakohtaa.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

2.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentin 1 kohta ja 38 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 momentin 1 kohta laissa 611/2014 ja 38 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 1198/2014, sekä

lisätään 3 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1360/2010, 194/2011, 170/2014 ja 611/2014, uusi 5 a—5 c kohta, 38 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 170/2014 ja 1198/2014, uusi 7 ja 8 kohta ja lakiin uusi 50 j § seuraavasti:

3 §

Tehtävät

Finanssivalvonnan tehtävänä on lisäksi:

— —

5 a) osallistua maksutileihin liittyvien maksujen vertailukelpoisuudesta, maksutilin siirtämisestä ja mahdollisuudesta käyttää perusmaksutilejä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/92/EU, jäljempänä *perusmaksutilidirektiivi*, mukaisen edustavimpia maksutiliin liittyviä palveluita ja yhteisiä käsitteitä koskevan luettelon laatimiseen ja julkaista lopullinen luettelo noudattaen mainitun direktiivin 3 artiklaa;

5 b) tarjota palveluntarjoajien maksupalveluistaan veloittamia hintoja vertaileva sivusto, josta säädetään luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014);

5 c) toimittaa komissiolle tiedot perusmaksutilidirektiivin arviointia varten noudattaen perusmaksutilidirektiivin 27 artiklaa.

— —

4 §

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa 2—4 momentissa tarkoitettua yhteisöä ja laitosta.

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikettä;

— —

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

— —

6) laiminlyö tai rikkoo rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 4 luvussa tarkoitetun EU:n vakausmaksun maksuvelvollisuuden tai 5 luvussa tarkoitetun talletussuojamaksun maksuvelvollisuuden;

7) laiminlyö tai rikkoo luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 a luvun 1 §:ssä tai maksulaitoslain 9 a §:ssä tarkoitetun tilinsiirtopalvelun tarjoamisvelvollisuuden taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 a luvun ~~2 §:ssä tarkoitetun korvausvelvollisuuden,~~ 3 §:ssä tarkoitetut vastaanottavan palveluntarjoajan velvollisuudet, 4 §:ssä tarkoitetut siirtävän palveluntarjoajan velvollisuudet tai 5 §:ssä tarkoitetut siirtävän palveluntarjoajan velvollisuudet;

8) laiminlyö tai rikkoo luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 6 §:ssä tarkoitetun perusmaksutilin tarjoamisvelvollisuuden, 6 a §:ssä tarkoitetut perusmaksutilin ominaisuuksia tai palveluntarjontaa koskevat velvollisuudet tai 6 b §:ssä tarkoitetut perusmaksutilin irtisanomista tai purkamista koskevat velvollisuudet.

— —

50 j §

Toiminta perusmaksutilidirektiivin mukaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii perusmaksutilidirektiivin 21 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena sekä 22 artiklassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 3 §:n 3 momentin 5 a ja 5 b kohdan voimaantulosta säädetään kuitenkin valtioneuvoston asetuksella.

Lain 38 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohtaa sovelletaan tekoon tai laiminlyöntiin, joka on tehty kuuden kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta tai sen jälkeen.

3.

Laki

maksulaitoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 2 §:n 1 momentti ja 9 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentti osaksi laissa 612/2014 ja 9 § osaksi laissa 899/2011, sekä

lisätään lakiin uusi 9 a ja 41 c § seuraavasti:

2 §

Soveltamisalaan kuulumattomat palvelut

Tätä lakia ei sovelleta 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitettua tilinsiirtopalvelua lukuun ottamatta palveluihin, joita tarjoaa:

1) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettu luottolaitos;

2) Valtiokonttori tai muu valtion viranomainen, Ahvenanmaan maakunta, kunta, kuntayhtymä taikka muu alueellinen tai paikallisviranomainen;

— —

9 §

Sallittu liiketoiminta

Maksulaitos saa toimiluvassa mainittujen maksupalvelujen lisäksi:

1) tarjota valuutanvaihtopalveluita, luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 a luvussa tarkoitettua tilinsiirtopalvelua sekä muita vastaavia toiminnallisia tai maksupalveluihin läheisesti liittyviä lisäpalveluja; sekä

2) ylläpitää ja tarjota maksujärjestelmiä.

Maksulaitos saa harjoittaa muutakin liiketoimintaa, jollei 19 §:n 2 momentista muuta johdu. Maksulaitoksen tarjotessa 1 momentissa tarkoitettua tilinsiirtopalvelua siihen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 a luvun 2—7 §:ää.

Maksulaitos saa tarjota vain sellaisia maksutilejä, joita käytetään yksinomaan maksutapahtumien toteuttamiseen. Maksulaitoksen maksupalvelunkäyttäjiltä vastaanottamat varat eivät ole luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuja talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja.

Maksulaitoksen on maksutilejä ja maksupalveluita tarjotessaan kohdeltava kaikkia asiakkaitaan syrjimättömästi ja yhdenvertaisesti noudattaen luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 6 §:ää.

9 a §

Tilinsiirtopalvelu

Maksutilejä tarjoavan maksulaitoksen on tarjottava tilinsiirtopalvelua kuluttajille ja raportoitava siitä Finanssivalvonnalle luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 a luvun 2—7 §:n mukaisesti.

6 luku

Menettelytavat

41 c §

Eräiden riitojen ratkaisu

Maksulaitoksen palveluista perittävien maksujen avoimuutta ja vertailtavuutta, perusmaksutiliä tai siihen liittyviä palveluita, sähköisen tunnistamisen palveluita tai tilinsiirtoa koskeviin yksittäisiin erimielisyyksiin sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 a luvun 7 §:ää.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———

4.

Laki

maksupalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maksupalvelulain (290/2010) 12 §:n otsikko, 37 §;n 2 momentti, 83 ja 84 §, sellaisina kuin niistä ovat 37 §:n 2 momentti laissa 631/2014 ja 84 § laissa 770/2012, sekä

lisätään 9 §:ään uusi 2 momentti, 12 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 17 a ja 17 b § sekä niiden edelle uusi väliotsikko, 35 §:ään uusi 3 momentti, 37 §:ään uusi 4 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laissa 631/2014, seuraavasti:

9 §

Yleissäännös annettavista tiedoista ja ilmoituksista

— —

Palveluntarjoajan on käytettävä kuluttajille annettavissa sopimustiedoissaan, kaupallisissa tiedoissaan ja markkinointitiedoissaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 3 §:n 3 momentin 5 a kohdassa tarkoitetun luettelon mukaisia yhteisiä käsitteitä. Palveluissa voidaan käyttää markkinointinimiä, jos niitä vastaavat yhteiset käsitteet yksilöidään selkeästi.

12 §

Maksupalvelusta ja maksutilistä annettavat tiedot

— —

Maksutilistä, jota tarjotaan yhdistettynä siihen liittymättömään tuotteeseen tai palveluun, on annettava kuluttajalle tieto, onko maksutili erikseen saatavilla. Jos maksutili on erikseen saatavilla, on lisäksi eriteltävä kulut kaikista sellaisista yhdistettyyn tarjoukseen kuuluvista tuotteista tai palveluista, jotka ovat erikseen saatavilla.

Palveluntarjoajan erityiset velvollisuudet antaa kuluttajille tietoja maksutilin kuluista

17 a §

Palvelumaksuja koskeva tietoasiakirja ja sanasto

Palveluntarjoajan, joka tekee kuluttajan kanssa maksutiliä koskevan sopimuksen, on hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä toimitettava kuluttajalle kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla erillinen lyhyt tietoasiakirja, joka sisältää Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n 3 momentin 5 a kohdassa tarkoitetun luettelon mukaiset yhteiset käsitteet ja, jos palveluntarjoaja tarjoaa

luettelossa tarkoitettuja palveluja, kustakin palvelusta veloitettavat maksut. Jos maksutiliin liittyviä palveluja tarjotaan toisiinsa yhdistettyinä, asiakirjassa on ilmoitettava yhdistelmästä veloitettava kokonaismaksu, yhdistelmään sisältyvät palvelut ja niiden määrä sekä kokonaismaksun kattaman määrän ylittävistä palveluista veloitettavat lisämaksut. Asiakirjan tiedot on esitettävä maksutilin valuutassa tai muussa osapuolten sopimassa ETA-valtion valuutassa. Palveluista voidaan toissijaisesti käyttää markkinointinimiä yhteisten käsitteiden mukaisten nimitysten ohella.

Asiakirja on otsikoitava palvelumaksuja koskevaksi tietoasiakirjaksi ja se on yksilöitävä otsikon vieressä esitettävällä ETA-valtioissa yhdenmukaistetulla asiakirjan tunnuksella. Asiakirjassa on mainittava, että siinä esitetään edustavimmista maksutiliin liittyvistä palveluista veloitettavat maksut ja että ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot ja sopimustiedot esitetään kaikkien palveluiden osalta muissa asiakirjoissa.

Palveluntarjoajan on pidettävä tietoasiakirja sekä 1 momentissa tarkoitettuja yhteisiä käsitteitä ja niihin liittyviä määritelmiä koskeva sanasto aina kuluttajien helposti saatavilla toimitiloissaan ja mahdollisilla verkkosivuillaan sekä annettava ne kuluttajan pyynnöstä maksutta kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla.

17 b §

Palvelumaksuerittely

Palveluntarjoajan on annettava kuluttajalle vähintään kerran vuodessa maksutta pysyvällä välineellä ja kuluttajan pyynnöstä kirjallisesti erittely kaikista tämän maksutiliin liittyvistä palveluista veloitetuista maksuista ja mahdollisista maksutilin koroista. Erittelyssä on käytettävä Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n 3 momentin 5 a kohdassa tarkoitetun luettelon mukaisia yhteisiä käsitteitä. Erittelyn tiedot on esitettävä maksutilin valuutassa tai muussa osapuolten sopimassa ETA-valtion valuutassa. Palveluista voidaan toissijaisesti käyttää markkinointinimiä yhteisten käsitteiden mukaisten nimitysten ohella.

Erittely on otsikoitava palvelumaksuerittelyksi ja se on yksilöitävä otsikon vieressä esitettävällä ETA-valtiossa yhdenmukaistetulla asiakirjan tunnuksella.

Palvelumaksuerittelyssä on mainittava ainakin:

1) kustakin palvelusta veloitettu yksikkömaksu ja palvelun käyttökertojen lukumäärä sekä toisiinsa yhdistettyinä tarjottujen palvelujen osalta yhdistelmästä veloitettu kokonaismaksu, kokonaismaksun veloituskertojen lukumäärä ja kokonaismaksun kattaman määrän ylittävistä palveluista veloitetut lisämaksut;

2) kustakin palvelusta, kustakin palvelujen yhdistelmästä ja yhdistelmän kokonaismaksun kattaman määrän ylittävistä palveluista veloitettujen maksujen kokonaismäärät;

3) mahdollisen tililuoton korkokanta ja veloitetun koron kokonaismäärä;

4) mahdollisen talletuskoron korkokanta ja kertyneen koron kokonaismäärä;

5) kaikista palveluista veloitettujen maksujen kokonaismäärä.

35 §

Palveluntarjoajan oikeus irtisanoa puitesopimus

— —

Puitesopimuksen irtisanomisessa on lisäksi otettava huomioon, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 luvun 6 ja 6 b §:ssä säädetään asiakkaan oikeudesta peruspankkipalveluihin ja perusmaksutiliä koskevan puitesopimuksen irtisanomisesta. (Uusi 3 mom.)

37 §

Puitesopimuksen purkaminen

— —

Palveluntarjoajalla on oikeus purkaa puitesopimus, jos maksupalvelun käyttäjä on olennaisesti rikkonut sopimukseen perustuvia velvoitteitaan. (Uusi 2 mom.)

— —

Puitesopimuksen purkamisessa on lisäksi otettava huomioon, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 luvun 6 ja 6 b §:ssä säädetään asiakkaan oikeudesta peruspankkipalveluihin ja perusmaksutiliä koskevan puitesopimuksen purkamisesta. (Uusi 4 mom.)

83 §

Valvontaviranomaiset ja tietojen antaminen

Finanssivalvonta valvoo tämän lain noudattamista valvottaviensa osalta. Myös kuluttaja-asiamies valvoo tämän lain noudattamista, jos maksupalvelun käyttäjä on kuluttaja.

Finanssivalvonnan ja kuluttaja-asiamiehen on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään. Niiden on valvontatehtävää hoitaessaan toimittava tarvittaessa yhteistyössä Viestintäviraston kanssa.

Valvontaviranomaisten on maksujen vertailukelpoisuudesta, maksutilin siirtämisestä ja mahdollisuudesta käyttää perusmaksutilejä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/92/EU mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä ulkomaisten ETA-valvontaviranomaisten kanssa noudattaen mainitun direktiivin 22 ja 23 artiklaa. Direktiivin 22 artiklassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena toimii Finanssivalvonta.

Palveluntarjoaja on velvollinen luovuttamaan valvontaviranomaisen nähtäviksi tämän lain valvonnan kannalta tarpeelliset asiakirjat. Palveluntarjoajan on myös viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnasta annetun lain 3 § 3 momentin 5 b kohdassa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 6 d §:ssä tarkoitetuille vertailusivustoille tiedot maksupalveluistaan ja niiden hinnoittelusta sekä mahdollisista muutoksista.

84 §

Finanssivalvonnan valvontatehtävän hoitaminen

Finanssivalvonnan valvontatehtävän hoitamisesta, sen oikeudesta määrätä seuraamuksia sekä muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Lain 9 §:n 2 momentin, 17 a ja 17 b §:n voimaantulosta säädetään kuitenkin valtioneuvoston asetuksella.

Valiokunnan uusi lakiehdotus

5.

Laki

ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (298/2010) 12 §, sellaisena kuin se on laissa 900/2011 seuraavasti:

3 luku

Muut säännökset

12 §

Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat

Ulkomaisen maksulaitoksen sivukonttoriin ja ulkomaiseen maksulaitokseen, joka muuten tarjoaa Suomessa maksupalvelua, sovelletaan, mitä maksulaitoslain 9 a, 32—36, 36 a ja 41 c §:ssä säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö TaVM 23/2016 vp

_____

Helsingissä 26.10.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kaj Turunen ps
varapuheenjohtaja Harri Jaskari kok
jäsen Harry Harkimo kok
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Lauri Ihalainen sd
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Mika Lintilä kesk (osittain)
jäsen Markus Lohi kesk (osittain)
jäsen Martti Mölsä ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Arto Pirttilahti kesk
jäsen Hanna Sarkkinen vas (osittain)
jäsen Antero Vartia vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller